

संपादकीय...

संपादक

दिपक मोरेश्वर नाईक

व्यवस्था गेली वाहून

यंदा मे महिन्यात जून-जुलै महिन्यात पडावा तसा पाऊस होत असून, या पावसाने उडालेली दाणादाण पाहता सारी व्यवस्थाच वाहून गेल्याची स्थिती आहे. सर्वसाधारण आगमनाच्या १६ दिवस आधी राज्याच्या बहुतेक भागांमध्ये संततधार सुरू झाली आहे.

हवामानात टोकाचे बदल होत असल्याचे इशारे शास्त्रज्ञ देत असले, तरी त्याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या आपल्याकडील नागरी यंत्रणांना यंदा लवकर दाखल झालेल्या पावसाने खडबडून जागे केले आहे. यंदा मे महिन्यात जून-जुलै महिन्यात पडावा तसा पाऊस होत असून, या पावसाने उडालेली दाणादाण पाहता सारी व्यवस्थाच वाहून गेल्याची स्थिती आहे. सर्वसाधारण आगमनाच्या १६ दिवस आधी राज्याच्या बहुतेक भागांमध्ये संततधार सुरू झाली आहे. केरळमध्ये दाखल झाल्यानंतर आठवडाभराने राज्यात हजेरी लावणाऱ्या मान्सूनचा यंदाचा केरळपासूनचा पुढचा प्रवास प्रचंड वेगाने झाला आणि मुंबई, पुणे यांसह राज्याचा बराचसा भाग त्याने व्यापला. मुसळधार पावसाच्या प्रदेशांसह कमी पावसाच्या जिल्ह्यांमध्येही यंदा अतिवृष्टीसदृश पाऊस झाल्याने पावसाचा ‘पॅटर्न’ बदलतो आहे काय, हा प्रश्न पुन्हा चर्चेत आला आहे. आता काहीशी उघडीप मिळल्यावर पेरण्या होऊ शकतील; मात्र अचानक आलेल्या पावसामुळे काढणीला आलेल्या पिकांचे आणि फळबागायतीचे मोठे नुकसान झाले आहे. मोठा पाऊस झाला, की रस्तोरस्ती तुंबलेले पाणी, खड्डे, विस्कळित वीजपुरवठा आणि वाहतुकीची कोंडी हे चित्र आता सार्वत्रिक झाले आहे. त्याला ना महानगरे अपवाद आहेत, ना टुमदार शहरे. यंदाही हेच होत आहे. जागोजागी पाण्याची तळी साचली, तासनतास वाहतुकीच्या कोंडीत नागरिकांना अडकून पडावे लागले. ठिकठिकाणी झाडे कोसळली. राज्यातील बहुतांश यंत्रणांना आपली अव्यवस्था झाकण्यासाठी, यंदा पाऊस नेहमीपेक्षा लवकर आला, अशी सबब मिळाली असली, तरी पाऊस नेहमीच्या वेळी आला असता, तरी या स्थितीत फरक पडला नसता. पावसाच्या पहिल्या तडाख्यातच या यंत्रणांच्या कामांचे पितळ उघडे पडले. अब्जावधी रुपयांचे नवनवे प्रकल्प राबविण्याच्या आजच्या काळात पावसाळ्यापूर्वी धोकादायक झाडे व त्यांचा फांदाची छोटणी, नालेसफाई, रस्त्यांवरील खड्ड्यांची दुरुस्ती अशा दैनंदिन कामांकडे मात्र यंत्रणांचे दुर्लक्ष होतांना दिसते. नालेसफाईच्या कोट्यवधी रुपयांच्या निविदा काढल्या जातात, कृत्रिम प्रज्ञा (एआय) तंत्रज्ञानाच्या वापराच्या घोषणा होतात; पण प्रत्यक्षात पहिले पाडे पंचावन्न, अशी स्थिती असते. आपापल्या शहरांमध्ये पाऊस पडल्यावर पाणी साचत असलेली ठिकाणे लहान मुलांनाही तोंडपाट झाली आहेत; पण अब्जावधीचा अर्थसंकल्प, नवीन तंत्रज्ञान, अनुभवी अधिकारी आणि अभियांत्रिकी विषयातील तज्ज्ञांची फीज असतानाही स्थानिक किंवा राज्याताळीवरील यंत्रणांना त्यावर कायमस्वरूपी उपाययोजना करणे का शक्य होत नाही, हे कोडे सामान्यजनांना अद्याप उलगडलेले नाही. नियोजनाच्या अभावाामुळे गेल्या काही दशकांमध्ये राज्यातील शहरे अस्ताव्यस्त वाढली आहेत. या वाढत्या लोकसंख्येला पुरतील, अशा अन्य सुविधांप्रमाणेच पावसाचे पाणी वाहून नेणारी पुरेशी व्यवस्था उभी न राहणे, हे यामागील सर्वांत मोठे कारण. त्यातच गेल्या काही काळात कमी वेळात प्रचंड प्रमाणात पाऊस होतो, असे अनुभवास आले आहे. मग अणुच्या वाहिनींची क्षमता कमी पडते आणि रस्त्यांवर कर्मपर्यंत पाणी साचते. दुसरी बाब म्हणजे, जागा मिळेल, तेथे क्राँक्रेट ओतण्याचा लोकप्रतिनिधी-नोकरशाहीचा अड्डास या शहरांच्या मुळावर येत आहे. हमरस्त्यांसह शहरांमधील गल्लीबोळातील रस्तेही क्राँक्रेटचे करण्यामागे काय ‘अर्थ’ आहे, याची झाडाझडती एकदा वरिष्ठांनी घेतली पाहिजे. त्यामुळे हे पावसाचे पाणी जमिनीत मुरण्यासाठी जागाच उरलेली नाही. सोबतच अनेक शहरांमध्ये बांधकामांच्या तडाख्यात ठिकठिकाणचे पाण्याचे नैसर्गिक स्रोत बुजले आहेत. ओढे-नालेच नव्हेत; तर या अतिक्रमणांनी येथील नद्यांचा भागीही प्लेव्हेण्ट केला आहे. मुंबईत मिठी नदी, पुण्यात राम नदी, तर कोल्हापुरात पंचगंगेसह विविध शहरांमधील नदीकाठ किंवा पात्रांमधील अतिक्रमणामुळे या नद्यांचे पात्र आक्रसले असून त्यांची वहनक्षमता कमी झाल्याने वारंवार पूरस्थिती उद्भवते आहे. त्याबरोबरच नागरिकांसाठी सुविधा उभारताना भौगोलिक रचनेचा विचार होत नसावा, असे मानण्यास वाव आहे. ठिकठिकाणी उड्डाणपूल, अशास्त्रीय स्पीडब्रेकर किंवा दुभागून उभारण्याने कृत्रिम उंचसरखल भाग निर्माण झाले आहेत. पावसाळ्यात या भागांनाच तलावाचे स्वरूप येते. अशा अडचणींमुळे नागरिकांचे हाल झाल्यावर ‘तुमच्या काळात आणि आमच्या काळात,’ अशा राजकीय आरोप-प्रत्यारोपांना पूर येतो; पण वाढती लोकसंख्या, बदलते पर्यावरण आणि पाऊसमानाचा विचार करून शहरांचे नियोजन करावे, असे कोणालाही वाटत नाही. त्यामुळे पावसाचे ‘अलट’ देण्यापलीकडे जाऊन सर्वसामान्यांचे जीवन सुसह्य करण्यासाठी कारभारी कधी पावले उचलणार, हा सामान्य नागरिकांना पडलेला प्रश्न आहे.

प्रथा ज्या लागल्या जीवा...

नैराश्य या मनोविकाराने ग्रस्त सुधाताई दरवेळी दवाखान्यात येत तेव्हा त्यांना काहीरी लागलेलं असे. कधी काण्वावर सुख टांगू, कधी एकाच डोळ्याखाली काळवंडलेलं, कधी हाताच्या कोऱ्यावर सूज. विदारलं तर म्हणत, स्वयंप्रकाशरात काम करताना लागलं. सोबत नवरा असला तर तो नजर चुकवी. पूर्ण डोज देऊनही नैराश्य पुरेसं कमी होत नव्हतं. खोलात गेल्यावर समजलं, नवऱ्याला एवढ्या-तेवढ्यावरचं हात उचलण्याची सवय आहे, सकाळी वेळेवर उठवलं नाही, भाजीत मीठ कमी पडलं, सांमूला वेळेवर वहा दिला नाही, अशी किरकोळ कारणं. ‘अधिक वाईट म्हणजे हे सगळं मुलांसमोर’, सुधाताईनी हुदके दाबत सांगितलं. डॉक्टर स्तम्भित.

राष्ट्रीय कौटुंबिक आरोग्य पाहणीनुसार भारतात किमान ३० टक्के स्त्रियांना जोडीदाराच्या हिंसेला (इंटीमेट पार्टनर व्हॉयलंस) सामोरे जावं लागतं, त्यात सासरच्या अपेक्षेनुसार अपुरा हुंडा हे महत्त्वाचं कारण. यांत भावनिक हिंसा अंदाजे ७० टक्के, शारीर हिंसा ३० टक्के, लैंगिक हिंसा सात टक्के. (भारतीय कायद्यात विवाहांतर्गत जबरदस्तीला ‘बलात्कार’ म्हणता येत नाही). थापड, बुक्कीने मारहाण, ढकलणं, गळ्या दाबणं, लाथा इत्यादी अंदाजे ५० टक्के, तर चाकू वगैरे हत्यारांचा वापर काहीसा कमी म्हणजे १० टक्के. या हिंसेने ६० टक्के स्त्रिया आघात-पश्चात तणावाने (पीटीएसडी) ग्रस्त होतात, सोबत नैराश्य, हुश्र्णता आणि मनोशारीरिक आजार ठरलेले. सर्वसामान्य स्त्रियांपेक्षा मानसिक आजारांचं हे प्रमाण दुप्पट.

५० टक्के स्त्रियांना, ही कौटुंबिक बाब असून तिची चर्चा घरापुरती राहावी, तिचा बाब होऊ नये असंच वाटतं. ७७ टक्के स्त्रिया घरी सांगतात, त्यातल्या जेमतेम १२ टक्के पोलिसांकडे जाण्याचं पाऊल उचलतात. कारण अर्थीक नातेसंबंधात कटुता होताहोईती येऊ नये ही इच्छा. भारतात सन १९६१मध्येच हुंडा बेकायदा ठरवला गेला, मात्र १९९० पर्यंत ९५ टक्के लनसंबंध हुंड्याशिवाय होत नव्हती. त्यात मुलाच्या हुद्द्यानुसार ‘रेट’ ठरलेले. अगदी सन २००७मध्ये झालेल्या पाहणीत, मुलीच्या बापाची वार्षिक मिळकतीमधील १४ टक्के रक्कम हुंडा देण्यात खर्च होई. १९७० नंतर हुंडाविरोधी तक्रारीचं प्रमाण ५३

टक्क्यांपर्यंत वाढत गेलं, मात्र नवरा, सासू, सासरा अटक होण्याचं प्रमाण कमी होत गेल्याचं दिसतं. त्यात जेमतेम सात टक्के खटले पूर्णत्वाला गेले. बहुतांश आरोपी ‘बा-इज्जत बरी’ झाल्याचे दाखलेच अधिक.

अलीकडे हुंड्याचं प्रमाण कमी झाल्यासारखं दिसतं, मात्र अशीच एखादी घटना घडते आणि समाज खडबडून जागा होतो. आता सजग झालेली पिढी विचारेते तो पहिला प्रश्न, अशा हिंसक विवाहबंधनात ती का स्वतःला जखडून घेते? हेच आपलं प्राक्तन असं का मानते?

‘कैदे हयातो बंदे गम असल में दोनो एक हैं, मौत से पहले आदमी गम से निजात पाए क्यों’ असा विचार का करते? कारण अनेक. आर्थिक, सामाजिक, भावनिक, आणि महत्त्वाचं, मानसिक. आर्थिक आणि सामाजिक कारणं सर्वविदित आहेत. भावनिक कारणांचं मूळ शोधावचं तर, सहसा नवरा-बायको नातेसंबंधांत जर पुरुष आत्मकेंद्रित (नार्सिसिस्ट) असेल तर तो स्त्रीला भावनिक भरीला पाडतो. एका क्षणी कोसळून पायाशी आणाभाका घेत, तर दुसऱ्या क्षणी रौद्रावतार धारण करणार. आत्मकेंद्रित पुरुषांना सारं जग आपल्याभोवती फिरावं असं वाटतं, त्यांना इतरांच्या भावनांची जाण क्वचितच असते. त्यांचं प्रेम उथळ, जोडीदाराचा भावनिक ताबा

मिळवण्यापुरतं. पुरुषाच्या स्वभावात जर असामाजिक (एन्टीसोशल) तत्त्व असतील तर तो चलाखीने भावनिक प्रसंग उभे करतो. इशेही प्रेम उथळ, भडक असतं. संवेदनशील स्त्रीचं शोषण करणारे, तिला अपराधी ठरवणारे. यासंदर्भात ‘गॅसलायटिंग’ ही संज्ञा आठवते. एखाद्या व्यक्तीच्या अस्वस्थ मनःस्थितीचा जाणूनबुजून किंवा अजाणतेपणी फायदा घेऊन त्याने मांडलेले वास्तव हे भ्रामक आहे. तथ्यहीन आहे असा समज करून देणं हा गॅसलायटिंग या संकल्पनेचा गाभा. ह्यमी मारहाण करीत नाही, उगाच उगाच कशाला इतकं टोकाचं पाऊल उचलेलं? काय केलंस तू त्याचा एवढा होऊन आतील ताटलीत अन्नाची एक भयंकर वाक्य. कुटल्याही कारणासाठी

का असेना, हात उचलणं या हिंसेचं समर्थन होऊ शकत नाही हे कुणी लक्षात घेत नाही.

स्त्रिया या विषाक्त नात्यातून बाहेर का पडत नाहीत? माणसं न लागणाऱ्या लाँटरीची तिकिटं पुनःपुन्हा का घेतात? विद्यार्थी परीक्षेच्या आहारी का जातात? स्त्रिया हिंसक नातं का ओढत नेतात? या प्रश्नाचं उत्तर एका महत्त्वाच्या मानसिक प्रयोगातून मांडण्यात आलं. ‘व्हेरिबल रिर्वॉर्ड सिस्टीम’ हे त्या प्रयोगाचं नाव. बदलत्या प्रतिफलाचा सिद्धांत. काय सांगतो हा सिद्धांत? त्यासाठी वर्तनवादाची पार्श्वभूमी समाजातून घ्यावी लागेल. एकोणिसाव्या शतकात खऱ्या अर्थानं मानसशास्त्राचा अभ्यास सुरू झाला, त्यात ठळक नाव जर्मन मेंदू-मानसस्रोतज्ञ सिग्मंड फ्रॉइडचं. फ्रॉइडने मनाची प्रकट आणि सुप्त अशी मांडणी केली आणि मनोविकारांचा विश्लेषणाच्या मागानं उपचार सुरू केला. मात्र मन हे अमूर्त. जे दिसत नाही त्यावर प्रयोग कसे करणार? विचार दिसत नाहीत, पण विचारांचं अस्तित्व कुतीतून म्हणजेच माणसाच्या वर्तनातून दिसतं. जे दिसतं त्यावर प्रयोग करता येतात. अशा प्रयोगांची इतर शास्त्रज्ञांना पुनरुक्ती करून पडताळणी करता येते. या विचारातून वर्तनवादाचा (बिहेव्हियरिज्म) उगम झाला. रशियन शास्त्रज्ञ इव्हान पाव्हलॉव्ह हा वर्तनवादाचा उद्गाता. त्याचे कुत्र्याच्या वर्तनावरील प्रयोग व्हिड्यो आहेत.

पुढे बी.एफ. स्किनर या अमेरिकन मानसशास्त्रज्ञाने नव-वर्तनाचा पाया रचला आणि प्राण्यांवर प्रयोग करून माणसाच्या वर्तनाचं रहस्य उलगडणारे क्रांतिकारी प्रयोग केले.

माणूस जसं वागतो तसं तो का वागतो? आपल्या कुटल्याही वर्तनामागे एक उद्दीपक (रिस्ट्युलन्ट) आहे आणि आपलं वर्तन ही एक प्रतिक्रिया (रिएक्शन) आहे. स्किनरने उंदरांवर प्रयोग केले. त्याने एक पेटी तयार केली. त्यात एक खटका दाबल्यास आवाज होऊन आतील ताटलीत अन्नाची एक गोळी येऊन पडे. आतील उंदराला आधी

आवाज ऐकू येई आणि लगेच गोळी मिळे. खटक्याच्या आवाजाची सांगड अन्न मिळण्याशी होऊन उंदीर लगेच खटका दाबायला शिकले. स्किनरने या तत्त्वावर आधारित प्राण्यांच्या (आणि अंतिमतः माणसाच्या) वर्तनसंबंधित अनेक प्रयोग केले.

बदलते किंवा अनिश्चित प्रतिफल (व्हेरिबल रिर्वॉर्ड) हा सिद्धांत अशाच एका अफलातून प्रयोगाचा निष्कर्ष. खटका दाबल्यावर अन्नाची गोळी ताटलीत येऊन पडणं ही क्रिया उंदरांना खटका वारंवार दाबण्याच्या वर्तनाला प्रवृत्त करते. त्यांना ‘सवय’ लागते. आता शास्त्रज्ञांनी या प्रयोगात थोडा बदल केला. उंदरांनी खटका दाबल्यावर अन्नाची गोळी ताटलीत पडणं हा घटनाक्रम नियमित न करता अनियमित, थोडक्यात अनिश्चित केला. व्हेरिबल शेड्यूल. तुम्ही खटका दाबत राहा, गोळी मिळणं तुमच्या हातात नाही. कधीतरी पडेल. केव्हा? निश्चित नाही. या प्रयोगाचा निष्कर्ष धक्कादायक होता. उंदीर अधिक व्यसनी झाले. त्यांची सवय अधिक तीव्र झाली.

माणसाचं संपूर्ण वर्तन हे प्रतीफलाच्या प्राप्तीपाटी होत असतं. ते अनिश्चित झालं की त्याची आस लागते. व्यसनी, आत्मकेन्दी, असामाजिक नवरे रोज शिवीगाळ मारहाण करतील, एखाद दिवस अचानक पायाशी लोळण घेतील. माफी मागतील. अशा वागण्याला ‘ब्रेड क्रम्बिंग’ अशी संज्ञा आहे. ब्रेडचे तुकडे टाकत राहायचे, नातं तोडायचं नाही आणि बहरूही द्यायचं नाही. प्रेमाच्या या अधूनमधून मिळणाऱ्या तुकड्यांवर स्त्रीचा आशावाद तग धरून राहतो. कधीतरी ‘तो पावेल’. खोट्या आशेचा हा पिंपळ उखडणं मुश्किल...

...पण कटीण नाही. आर्थिक स्वातंत्र्य, अनिष्ट रुढींच्या विरोधात लढण्यासाठी भावनिक सामाजिक आधार, आणि मुख्य म्हणजे विवाहपूर्वी (आणि विवाहोत्तर) समुपदेशकांची मदत घेण्याची तयारी. एवढ्याने या ‘कैद-ए-हयात’मधून सुटकेचे किरण निश्चित जीवनाची दिशा उजळतील.

स्वप्नांची समाप्ती

अमेरिकी विद्यापीठांमध्ये प्रवेश घेऊ इच्छणाऱ्यांच्या व्हिंसासाठीच्या मुलाखती थांबविण्याचा अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांचा निर्णय जगभरातील लाखो विद्यार्थ्यांची चिंता वाढविणारा आहे. यामुळे काही विद्यार्थ्यांचे अमेरिकेतील उच्च शिक्षणाचे स्वप्न भंगू शकते. ट्रम्प प्रशासनाचा निर्णय आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थ्यांसाठी कायमस्वरूपी दरवाजे बंद करण्याचा नसला, तरी विद्यार्थ्यांवर बंधने आणण्याचा आणि ‘उपद्रव’क्षमांना रोखण्यासाठीचा हेतू स्पष्ट आहे. इस्रायल-हमास संघर्षात गाझावासीयांना पाठिंबा दर्शविणाऱ्या निदर्शनांत आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी सहभागी झाल्याच्या घटनांची; तसेच काही विद्यार्थ्यांनी समाज माध्यमे व वृत्तपत्रांतून मते मांडल्याची पार्श्वभूमी याला आहे. शिक्षणासाठी अमेरिकेत आलेल्या विद्यार्थ्यांनी मुकाटपणे शिक्षण घ्यावे, पदवी घेऊन निघून जावे, बाकी कशात नाक खुपसू नये, ही खडसावण्याची मनोवृत्तीही यामागे दिसते. अमेरिकेचे परराष्ट्रमंत्री मार्को रुबियो यांनी याबाबत केलेले वक्तव्यही याचेच निदर्शक आहे. ‘अमेरिकेत शिकाऱ्याला यायचे असेल, तर वर्गात बसा, इकडे-तिकडे भटकू नका, कोणत्याही आंदोलनात वा निदर्शनात भाग घेऊ नका, आपली मते मांडू नका, हिंसाचार करू नका,’ असा सल्ला त्यांनी दिला आहे. प्रवेशेच्छुक विद्यार्थी कशा प्रकारे ‘व्यक्त’ होतात, हे पाहण्यासाठी समाज माध्यमांवरील त्यांची मते तपासून पाहण्याचा निर्णय या सल्ल्याला पूरक आहे. मुक्तपणे विचार मांडण्याला वाव देणारे धोरण आणि सर्व प्रकारच्या प्रतिभावंतांसाठी स्वागतशील वृत्ती, या अमेरिकेच्या आजवरच्या प्रतिमेलाला तडे बसत असले, तरी ट्रम्प तूर्तास मागे हटणार नसल्याचे दिसते. त्यामुळे आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थ्यांना सरकारच्या काटेकोर खाननीतून जाण्याशिवाय पर्याय नाही. अमेरिकेत सध्या उच्च शिक्षण घेणाऱ्या आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थ्यांत भारतीयांची संख्या सर्वाधिक आहे. २०२३-२४मध्ये अमेरिकेत ११.२६ लाख आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थी होते; त्यांपैकी सर्वाधिक म्हणजे ३.३१ लाख विद्यार्थी भारतीय होते. तेथील एकूण आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थ्यांच्या तुलनेत भारतीयांचे प्रमाण तीस टक्क्यांहून अधिक होते. दुसऱ्या क्रमांकावर चीन असून, चिनी विद्यार्थ्यांची संख्या २.७७ लाख होती. युरोपीय देशांतून अमेरिकेत शिकण्यासाठी जाणाऱ्यांची संख्याही ९० हजारांच्या घरात आहे. विविध देशांतून अमेरिकेत उच्च शिक्षणासाठी येणाऱ्यांची संख्या दर वर्षी वाढत असून, हा वृद्धिदर २३ टक्के आहे. परदेशी विद्यार्थ्यांच्या शुल्कातून अमेरिकेला २०२३-२४मध्ये ४४ अब्ज डॉलर मिळाले. संगणक, माहिती तंत्रज्ञान, अभियांत्रिकी, गणित, भौतिकशास्त्र, जीवशास्त्र, आरोग्यशास्त्र या विषयांच्या उच्च शिक्षणासाठी अमेरिकेत जाणाऱ्यांचे प्रमाण लक्षणीय आहे. अशा विद्यार्थ्यांच्या प्रतिभेला आणि संशोधनवृत्तीला अमेरिकेत चालना मिळते, यात शंका नाही. त्यांपैकी अनेक तिथेच संशोधन वा व्यावसायिक कामासाठी थांबतात. आपल्या बुद्धिमतेतून ते एक प्रकारे अमेरिकेच्या संशोधनात आणि उद्यमशीलतेत भर घालतात.

विज्ञान आणि तंत्रज्ञान या क्षेत्रांत अमेरिका अन्य देशांच्या तुलनेत खूबच पुढे असण्यामागे ही कारणेही आहेत. त्यामुळे आंतरराष्ट्रीय विद्यार्थ्यांच्या योगदानाकडे ट्रम्प प्रशासन दुर्लक्ष करू शकत नाही. आपली भूमिका रेटण्यासाठी ते व्हिंसा स्थगितीसारखे निर्णय घेत आहेत.

मशरुम्सची भाजी

साहित्य : मशरूम - २०० ग्रॅम, कांदा - १ मध्यम आकाराचा, तिखट - १ चमचा, हळद - १/२ चमचा, मीठ - चवीनुसार, जिरें - १ छोटा चमचा, तेल - फोडणीसाठी, आले-लसूण पेस्ट - १ छोटा चमचा, थोडी कोथिंबीर.

पाककृती : कांदा, कोथिंबीर बारीक चिरून घ्या. मशरूम उभे पातळ कापून घ्या. फोडणीसाठी तेल गरम करून जिरें, आले-लसूण पेस्ट, कांदा घालून परतून घ्या. कांदा थोडा शिजल्यावर मशरूम घालून परतून घ्या. नंतर हळद आणि तिखट घाला. झाकण ठेवून २ मि. शिजू द्या. घ्या वेळाला मशरूमसा पाणी सुटेल, मग मीठ व कोथिंबीर घालून, गॅस मध्यम आचेवर ठेवून हे पाणी आटेपर्यंत शिजू द्या.

चेहऱ्यावरील तीळ हटवण्याचे आठ घरगुती उपाय

चेहऱ्यावरचा एखादा तीळ व्यूटीमार्क असू शकतो. परंतु, चेहऱ्यावर अधिक तीळ असल्यास किंवा त्याची जागा चुकीची असल्यास ते खटकतात. शरीरावरील तीळ काढून टाकण्यासाठी काही डर्मटोलॉजिक ट्रीटमेंट आहेत, परंतु घरगुती उपायांनीदेखील तीळ हटवले जाऊ शकतात. हे तुम्हाला ठाऊक आहे का?

■ **कोथिंबीरच्या काही पानांची पेस्ट करा.** ही पेस्ट काही दिवस तुम्हांला नको असलेल्या तिळावर नियमित लावा.

■ **एरंडेल तेलाच्या मॉलिशमुळेदेखील तिळापासून सुटका मिळू शकते. हळूहळू तीळ कमी होण्यास सुरुवात होईल.**

■ **मध आणि सूर्यफूलाच्या बीयांच्या तेलाचे मिश्रण करा.** या मिश्रणाचा तीळावर पाच मिनिट मसाज करा. यामुळे त्वचा तजेलदार होईल सोबतच तिळ कमी होण्यास मदत होईल.

■ **कपभर अननसाचा रस आणि पाव कप सैंधव मीठ एकत्र करा.** या मिश्रणाने स्क्रब केल्यास चेहऱ्यावरील तीळ कमी होण्यास मदत होईल.

■ **लसणाची पेस्ट रात्री झोपण्यापूर्वी तिळावर लावा.** त्यावर बॅण्डेज लावा. सकाळी उठल्यावर त्वचा कोमट पाण्याने स्वच्छ धुवा. हा प्रयोग नियमित केल्यास तिळाचा त्रास कमी होण्यास मदत होईल.

■ **काही आल्याचे तुकडे ठेचून तिळाच्या जागी लावा.** त्यावर कपडा बांधून झोपा. या उपायानेही तीळ कमी होण्यास मदत होते.

■ **व्हिटॅमिन सीची एक गोळी बारीक कुटा.** रात्री ही पेस्ट तिळावर लावून, त्यावर बॅण्डेज लावून झोपा.

■ **व्हिनेगरचा वापर करूनदेखील तीळ हटवला जाऊ शकतो.** सुरुवातीला चेहरा गरम पाण्याने धुवा. कापसाच्या बोट्याने व्हिनेगर तिळावर लावा. १० मिनिटांनंतर चेहरा गरम पाण्याने स्वच्छ धुवावा.

व्हॉट्सअॅप स्टेट्समध्ये शेअर करा एचडी फोटो आणि व्हिडीओ! आलं नवीन फीचर

व्हॉट्सअॅपने एचडी फोटो आणि व्हिडीओ शेअरिंगचा अपडेट दिला आहे. आता व्हॉट्सअॅप फोटो आणि व्हिडीओ स्टेट्समध्ये देखील क्वालिटी न बिघडवता शेअर करता येईल. हे फीचर ॲंड्रॉइड बीटा वर्जन २.२३.२६.३ मध्ये उपलब्ध आहे.

व्हॉट्सअॅपने अलीकडेच हाय डेफिनिशन म्हणजे एचडी क्वालिटीमध्ये फोटो आणि व्हिडीओ शेअरिंगचा अपडेट दिला होता. त्यानंतर आता व्हॉट्सअॅप एक नवीन अपडेटमधून एचडी फोटो व्हिडीओ स्टेट्स अपडेट करण्याचा ऑप्शन देत आहे. म्हणजे तुम्ही एचडी फॉर्मॅटमध्ये फोटो आणि व्हिडीओ आपल्या व्हॉट्सअॅप स्टेट्सवर शेअर करू

शकाल. सध्या स्टेट्समध्ये फोटो आणि व्हिडीओ शेअर केल्यावर त्याची क्वालिटी

खराब होते. परंतु आता व्हॉट्सअॅप फोटो व्हिडीओ शेअर केल्यावर त्याची क्वालिटी

खराब होणार नाही.

बीटा टेस्टरसाठी लाइव्ह झालं फीचर

नवीन एचडी फोटो आणि व्हिडीओ शेअरिंग फीचर ॲंड्रॉइड बीटा वर्जन २.२३.२६.३ साठी सादर करण्यात आलं आहे. यात जेव्हा तुम्ही व्हॉट्सअॅप स्टेट्सवर शेअर कराल, तेव्हा तुम्हाला एचडी आयकॉन दिसेल, ज्याच्या मदतीने एचडी फोटो आणि व्हिडीओ स्टेट्स शेअर करता येतील. व्हॉट्सअॅपच्या एचडी स्टेट्सची सुविधा बीटा वर्जनमध्ये उपलब्ध आहे. सध्या याचा वापर बीटा टेस्टर करू शकतात. परंतु लवकरच हे फीचर सामान्य युजर्ससाठी उपलब्ध होईल, अशी अपेक्षा आहे.

कसं वापरायचं एचडी फोटो-व्हिडीओ शेअरिंग फीचर

■ सर्वप्रथम तुम्हाला व्हॉट्सअॅपचं बीटा वर्जन डाऊनलोड करावं लागेल. गुगल प्ले स्टोरवरून व्हॉट्सअॅपचं बीटा वर्जन डाऊनलोड करता येतं.

■ यासाठी प्ले स्टोरवर व्हॉट्सअॅप पेज स्कॅन करा. त्यानंतर बीटा टेस्टर सेक्शनमध्ये जा.

■ पुढे जॉईन ऑप्शनवर क्लिक करा.

■ बीटा टेस्टरनंतर अपडेट आणि त्याची उपलब्धता चेक करा.

■ त्यानंतर व्हॉट्सअॅप अपडेट करून ओपन करा.

■ अपडेट झाल्यावर नेहमीप्रमाणे फिचर फोटोज किंवा व्हिडीओ स्टेट्सला शेअर करा आणि शेअर करताना 'एचडी' ऑप्शन निवडा.

नोट - जर तुम्ही बीटा

टेस्टर नसाल तर सध्या तुम्हाला एचडी फोटो आणि व्हिडीओ स्टेट्स शेअरिंग ऑप्शनसाठी थोडी वाट पाहावी लागेल. जेव्हा हे फीचर लाइव्ह होईल, तेव्हा तुमच्या व्हॉट्सअॅपमध्ये उपलब्ध होईल. यासाठी सिम्पल व्हॉट्सअॅप अपडेट करावं लागेल, म्हणजे तेव्हा बीटा टेस्टर बनण्याची गरज नसेल.

अळशीचे सात आरोग्यदायी फायदे

पूर्वीपासूनच आहारात अळशीचा समावेश करण्याची आपली परंपरा आहे. अळशीत व्हिटॅमिन बी १, प्रोटीन, मॅग्नेशियम, ओमेगा-३ फॅटी ॲसिड ही पोषकतत्वे मुबलक प्रमाणात असतात. त्यामुळे आरोग्यास काय फायदा होतो जाणून घेऊया...

■ **अळशीमध्ये ओमेगा फॅटी ॲसिड आणि फायबरस भरपूर प्रमाणात असतात.** त्यामुळे मधुमेह, कॅन्सर आणि हृदयविकाराचा धोका कमी होतो.

■ **अळशीच्या सेवनाने ब्रेस्ट कॅन्सर आणि कोलोरेक्टल कॅन्सर होण्याची संभावना कमी होते.** अळशीत ओमेगा-३ फॅटी ॲसिड मुबलक प्रमाणात असल्याने ट्युमर होण्यापासून आणि वाढण्यापासून संरक्षण होते.

■ **अळशीच्या सेवनाने कोलेस्ट्रॉल नियंत्रित राहते.** लावा स्टेट युनिव्हर्सिटीच्या न्यूट्रीशन डिपार्टमेंट रिसर्चनुसार असे सिद्ध झाले आहे की, शरीरातील कोलेस्ट्रॉलची मात्रा कमी करण्यासाठी अळशी उपयुक्त ठरते.

■ **मासिक पाळीत होणाऱ्या त्रासावर अळशी फायदेशीर ठरते.**

■ **अळशीमुळे ब्लड शुगर नियंत्रित राहते.**

■ **अळशीमुळे वजन नियंत्रित राहण्यास मदत होते.**

■ **अळशीमुळे बद्धकोष्ठतेची समस्या दूर होते.**

कांद्याचा रस : कांद्याच्या रसामध्ये सल्फर मोठ्या प्रमाणात असते. सल्फरमुळे कोलाजेन वाढून केसांची वाढ चांगली होण्यास मदत मिळते. हा उपाय करण्याकरता एक कांदा किसून तो पिळून घ्यावा. हा रस दहा मिनिटे केसांच्या मुळशी लावून ठेवावा. त्यानंतर केस कोमट पाण्याने आणि शाम्पूने स्वच्छ धुवावेत. कांद्याच्या रसाचा वास केसांमधून निघाला नाही, असे वाटत असल्यास पुन्हा एकदा हलका शाम्पू वापरावा.

कांद्याच्या रसप्रमाणेच बटाट्याचा रसही केसांसाठी चांगला आहे. बटाटा किसून घेऊन पिळून घ्यावा आणि तो रस केसांना लावावा. दहा मिनिटांनी केस धुऊन टाकावेत.

नारळाचे दूध : नारळाच्या दुधामध्ये लोह, पोटॅशियम आणि फॅट्सची मात्रा असते. या तीनही गोष्टी केसांसाठी अतिशय उत्तम आहेत. मात्र केसांना लावण्यासाठी ताजा नारळ खवून त्याचे दूध काढून घ्यावे. बाजारातून आणलेले तयार नारळाचे दूध शक्यतो वापरू नये. नारळाच्या दुधामध्ये अर्ध्या लिंबाचा रस घालावा आणि तीन-चार थेंब लॅक्टिकेडचे तेल घालावे. हे मिश्रण चार ते पाच तासांसाठी केसांना लावून ठेवावे. त्यानंतर कोमट पाण्याने आणि शाम्पूने केस धुवावेत.

आवळा : आवळा केसांकरिता अतिशय

या घरगुती उपचारांनी केस बनवा चमकदार

फायदेशीर आहे. यामध्ये असलेले 'क' जीवनसत्त्व केसांच्या

वर्षातील प्रत्येक बदलत्या ऋतूमध्ये केसांची देखभाल करण्याची पद्धत देखील बदलावी लागते. उन्हाळ असो किंवा पावसाळ, प्रत्येक ऋतूमध्ये आपल्या केसांची निगा घ्यायला हवी. त्याकरिता आपण सर्वच जण आपापल्या परीने प्रयत्न करत असतो. कधी महागडे शाम्पू वापरून, तर कधी ब्यूटी पार्लरमधील महागड्या हेअर स्पा ट्रीटमेंट घेऊन, तर कधी परंपरेने चालत आलेले उपाय अमलात आणून, आपण आपल्या केसांची योग्य निगा राखण्याचा प्रयत्न करत असतो. पण आजकाल बदलते हवामान, प्रदूषण, केसांसाठी वापरली जाणारी रसायनयुक्त प्रसाधने वापरल्याने केस अकाली पांढरे होणे, गळणे इत्यादी तक्रारी उद्भवतात. या तक्रारी दूर करण्यासाठी आणि केस नेहमी सुंदर आणि चमकदार दिसण्यासाठी काही घरगुती उपाय करून बघता येतील.

आरोग्याकरिता अतिशय लाभकारी आहे. केसांना लावण्याकरिता आवळ्याचे तुकडे करून ते वाळवावेत, आणि त्याची पूड करावी. आवळ्याची तयार पूड बाजारातही उपलब्ध आहे, तिचाही वापर करता येईल. दोन लहान चमचे आवळ्याची पूड घेऊन त्यामध्ये दोन चमचे लिंबाचा रस घालावा. हे मिश्रण केसांना लावावे, व ते वाळोपर्यंत केसांवर राहू

घ्यावे. त्यानंतर शाम्पू आणि कोमट पाणी वापरून केस धुवावेत.

ॲपल सायडर व्हिनेगर : ॲपल सायडर व्हिनेगरमुळे केसांचा PH स्तर नियंत्रित राहतो. जर केस लांब असतील, तर एक लिटर पाण्यामध्ये ७५ मिलीलिटर ॲपल सायडर व्हिनेगर घालावे आणि केस लहान असतील, तर एक कप कोमट पाण्यामध्ये १५ मिलीलिटर सायडर व्हिनेगर घालावे. शाम्पूने केस धुल्यानंतर सगळ्यात शेवटी या पाण्याने केस धुवावेत. यामुळे केस चमकदार होतीलच, शिवाय केसांची लांबी वाढण्यासाठी मदत होईल.

अंड्यातील पांढरा भाग : अंड्यातील पांढरा भाग केसांसाठी लाभकारी असतो. यामध्ये प्रथिने, सल्फर, लोह, झिंक, सेलेनियम, आयोडीन आणि फॉस्फरस असल्याने केसांच्या वाढीकरिता याचा चांगला उपयोग होतो. अंड्यातील पांढरा भाग एका भांड्यामध्ये काढून चांगला फेटून घ्यावा. यामध्ये एक लहान चमचा ऑलिव्ह ऑईल घालावे.

वृत्तीचा निरोध करणे. वृत्ती म्हणजे काय?

त्यावर नियंत्रण ठेवायचे म्हणजे याचा

अभ्यास करणे आवश्यक आहे.

प्राणायाम (श्वसननाचा व्यायाम) : प्राण म्हणजे जीवन शक्ती, आयाम म्हणजे तिला नियंत्रित करणे, श्वासाची गती जर कमी केली तर आयुष्य तेवढे जास्त. ही श्वासाची गती जर कमी करायची असेल तर प्राणायाम करणे गरजेचे आहे. श्वास कसा घ्यावा, संथ श्वसन, दीर्घ श्वसन कसे करावे, कोणी व कधी करावे याला महत्त्व आहे. प्रत्येक व्यक्तीसाठी प्राणायाम वेगवेगळे असतात. आपले शरीर अन्न, पाणी याशिवाय काही काळ राहू शकते, पण प्राणवायूशिवाय नाही. जसे व्यायामाने शरीरावर सकारात्मक

प्रसन्न राहण्यासाठी करा 'हे' उपाय

अनेक जण दैनंदिन कामांमुळे थकून जातात. या थकव्यावर नेमका काय उपाय करावा हे न कळल्याने मग हा त्रास अंगवार करताना प्रसन्न पण रोजची कामे काढताना प्रसन्न राहणे शक्य आहे. त्यासाठी काही गोष्टी नियमितता ठेवल्यास हे नक्कीच साध्य होऊ शकते. वजन कमी करणे, ताकद वाढवणे, शरीराची लवचिकता वाढवणे, त्वचा टवटवीत ठेवणे, त्याचबरोबर मन प्रसन्न ठेवणे व आरोग्याची काळजी घेणे ही काळजी गरज आहे. दिवसातील सर्वाधिक काळ घराबाहेर असल्याने

आपण ताजेतवाने राहण्यासाठी योग, प्राणायाम आणि ध्यान यांची नक्कीच मदत घेऊ शकतो. योग या गोष्टीकडे आजही फक्त व्यायाम प्रकार म्हणून पाहिले जाते. पण प्रत्यक्षात त्याही पलीकडे जात योग हा यम, नियम, आसन, प्राणायाम, प्रत्याहार, धारणा, ध्यान, समाधी या आठ गोष्टींनी मिळून बनलेला आहे.

योगाभ्यासात 'जीवनशैली कशी

मदत होते. योगाचे विविध प्रकार, प्राणायाम, सात्विक आहार, ध्यान याने जीवन सुखकर होते. योगासनांमुळे जीवनाकडे पाहण्याचा सकारात्मक दृष्टिकोन तयार होतो. मन स्थिर होण्यास मदत होते. मनाची चंचलता, नकारात्मकता कमी होते. त्यामुळे २१ व्या शतकातील तणातणापासून आणि स्पर्धेला सामोरे जाण्यासाठी याचा चांगला उपयोग होतो.

योग : योगासने योगाचा एक अष्टमांश भाग आहे. योग म्हणजे चित्त

बदल घडतात तसेच प्राणायामामुळे शरीर, मन आत्मा यामध्ये सकारात्मक बदल घडून ते बळकट होतात.

आहार : आपण काय खातो, कसे व केव्हा खातो, याला जीवनशैलीमध्ये महत्त्व असायला हवे. कारण खाण्याचा शरीरावर तसेच मन व विचारांवर परिणाम होतो. जसे अन्न घेऊ तसे विचार घडत जातात. यामुळे आहारालासुद्धा तितकेच महत्त्व असायला हवे. आपण कुठल्या प्रदेशात राहतो, राज्य कोणते, तिथले हवामान कसे आहे, यावरून आपला आहार ठरतो. विज्ञानाची प्रगती माणसाला सुखी करण्यासाठी होत आहे. पण त्याच्या अयोग्य वापरांमुळे मानव अधिक तणापूर्वक आयुष्य जगत आहे. जग जास्त जवळ आले,

माणसातील संवाद वाढले, लोक एकमेकांशी जोडले गेले. जवळची माणसे लांब व लांबचे लोक जवळ आले. माणसांचे त्रास वाढले, कष्ट कमी झाले, पण माणूस असमाधानी होत गेला. मनावरील ताण वाढला व त्याचा परिणाम शरीरावर, वाढते वजन, गुडघेदुखी, डोकेदुखी, पाठदुखी अशा छोट्या त्रासापासून मधुमेह, उच्च रक्तदाब, कॅन्सर, त्वचेचे रोग, अल्सर, ऑसिडिटी असे अनेक विकार जडत जातात. म्हणजेच प्रत्येक व्यक्तीला 'मन' कारणीभूत असल्याचे दिसते. या सर्व त्रासासाठी आहार, विहार, व्यायाम, विचार यात बदल करणे आवश्यक असून योगाभ्यास हा या सगळ्यावरील उत्तम उपाय ठरू शकतो.

व्यायामानंतर खाज येत असल्यास...

खाज येण्याच्या समस्याला पुराईटस देखील म्हटले जाते. व्यायामादरम्यान खाज आल्याने त्वचेच्या पेशींना त्रास होतो किंवा इरिटेशन होते. सर्वसाधारणपणे अचानक तापमानात झालेले बदल, संसर्ग किंवा सौंदर्यप्रसाधनांची प्रतिक्रिया यामुळे हे होते. काही व्यक्तींमध्ये प्रतिकारशक्ती कमजोर असल्यास ही लक्षणे दिसतात. अशाच प्रकारे जेव्हा आपण वेगात चालतो तेव्हा किंवा थंड जागेवरून गरम जागी जातो आणि थोडे श्रम करतो, तेव्हा खाज येऊ शकते. शरीरातील नसांमध्ये प्रुरिसेप्टर्स असतात. जेव्हा वातावरणात अचानक बदल होतो किंवा त्वचेवर कोणतीही रासायनिक प्रतिक्रिया दिसते, तेव्हा हे प्रुरिसेप्टर्स कार्यान्वित होतात आणि मेंदू आणि मणका यांना संकेत पाठवतात. त्या संकेतांपैकी मेंदू शरीरात अशा प्रकारच्या रसायनांची निर्मिती सुरू करतो जी या शारीरिक अवस्थेशी निपटण्यासाठी आवश्यक असते. शरीराची ही प्रतिक्रिया समजण्यासाठीच खाज येण्याची समस्या सुरू होते. शरीरांतर्गत रसायनांमुळेही पिताची समस्या निर्माण होते.

खाज कशी दूर करावी ?

व्यायामादरम्यान किंवा वेगाने चालताना किंवा अतिश्रम केल्यास शरीराला खाज येत असल्यास व्यायाम आणि श्रमाचे काम ताबडतोब थांबवा. एखाद्या उष्ण जागी असाल तर थंड जागी जाऊन थांबा. अशा परिस्थितीत हिवाळ्यापासून बचाव करण्यासाठी उबदार कपडे घातले असतील तर तेही काढून टाका आणि शरीराचे तापमान सर्वसामान्य कसे करता येईल यासाठी प्रयत्न करा. सतत खाज येत असेल तर वैद्यकीय सल्ला अवश्य घ्यावा.

■ थंडीमुळे होणाऱ्या पिताने वैतागला असाल तर थंड पाण्याचा शेक घ्या. त्यामुळे रक्तवाहिन्या संकुचित होतात आणि हिस्टामिन या रसायनांचे अतिरिक्त वहन थांबवण्यास मदत करते. त्याचबरोबर पितामध्ये खाज येत असेल तर त्यावर उपाय म्हणून अर्धा कप दलिया पाण्याच्या टबात टाकून त्याने स्नान करावे.

■ याखेरीज एका वाटीत २ चमचे बॅकिंग सोडा घ्यावा आणि त्यात पुरेसे पाणी मिसळावे. ही पेस्ट करून खाज येणाऱ्या जागी लावावी तसेच जिथे पित उठले आहे त्यावरही लावावे.

बागेतले औषध गवती चहा

आले आणि गवती चहा घालून केलेला चहा अनेक छोट्या-मोठ्या तक्रारींवरचा रामबाण उपाय आहे. सर्दी, डोकेदुखी, अंगातली बारीक कणकण घालवण्यासाठी हा सर्वोत्तम उपाय म्हणावा लागेल. गवती चहाला पातीचा चहा असेदेखील म्हणतात. याला एक विशेष सुगंध असतो. घाम येऊन तापाचा निचरा होण्यासाठी गवती चहा विशेष गुणकारी आहे. गवती चहा, सुंठ, मिरे आणि दालचिनी यांचा अष्टमांश काढा घेतल्याने सर्दी-पडसे, थंडी वाजून ताप येणे आदी विकार नाहीसे होतात. तापात घाम येण्यासाठी गवती चहाचा वाफारा दिला जातो. हा वाफारा घेतल्यास ताप झटक्यात कमी होतो आणि अंगदुखी थांबते. गवती चहापासून तेलही काढतात. हे तेल संधिवात आणि वाताने अंग दुखण्यावर अत्यंत गुणकारी आहे. हे दुखणे असणाऱ्या व्यक्तींनी सकाळ-संध्याकाळ गवती चहाच्या तेलाचे मालोशी केल्यास संधिवात बरा होतो, अंगदुखी थांबते. गवती चहा कॉलराचा प्रतिबंधक करण्यासाठीदेखील वापरला जातो.

■**मुंबई** : मुंबईच्या मध्यभागी तब्बल ६०० एकरवर धारावी पसरली आहे, धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाच्या (डीआरपी) मास्टर प्लॅनला राज्य सरकारने मंजुरी दिली आहे. हा प्रकल्प क्लस्टर-आधारित विकास तंत्रावर भर देतो, ज्यामध्ये कॉम्पॅक्ट परिसर असतील. प्रत्येक क्लस्टरमध्ये विविध निवासी, व्यावसायिक आणि सामाजिक सुविधा असणार आहेत, यासोबतच यामध्ये मुलांसाठी खेळाचे मैदान आणि लघु उद्योजकांसाठी सुविधांचा समावेश करण्यात आला आहे. धारावीमधील रस्त्यांचा देखील विकास करण्यात येणार आहे. जाणून घेऊयात या प्रकल्पाचे काही प्रमुख वैशिष्ट्ये.

आता होणार धारावीचा पुनर्विकास... असा बदलणार चेहरामोहरा

- **योजनात्मक धोरण** : धारावी मास्टर प्लॅन तीन मार्गदर्शक तत्वांवर आधारित आहे.(- पुनर्विकासाच्या माध्यमातून आर्थिक परिवर्तन - सशक्त पर्यावरण व पायाभूत रचना - सर्वसामावेशक धारावी)
- **सुव्या जागांची जोडणी** : मोठ्या शहर उद्यानांपासून ते छोट्या मोहल्ला मैदानापर्यंत एकत्रित व सुसंगत सार्वजनिक व हरित जागा उपलब्ध करून देण्यात येतील. या जागा चालण्याजोग्या असतील, आणि धारावीतील प्रत्येक नागरिकासाठी सहज उपलब्ध असतील. यामुळे पर्यावरणीय संतुलन राखले जाईल व जीवनमान उंचावेल.
- **सेंट्रल 'हार्ट स्पेस'** : धारावीच्या मध्यभागी एक मोठी खुली जागा तयार केली जाईल, जी केवळ धारावीकरांसाठी नव्हे, तर संपूर्ण मुंबईसाठी सण-समारंभ, कार्यक्रम यासाठी खुली असेल.
- **चालण्यायोग्य व वाहतूक-केन्द्रित विकास** : धारावीमध्ये बहुस्तरीय वाहतूक सुविधा उभारण्यात येणार आहेत. नवीन मेट्रो मार्ग, बस फ्रीडर सेवा, सायकल व पादचारी मार्ग, लहान रस्ते एकमेकांशी जोडले जातील अशी रस्ते संरचना यामुळे नागरिकांना त्यांच्या इच्छित स्थळी पोहचणे शक्य होईल.
- **बहुपयोगी वाहतूक केंद्र झ म्मटी-मोडल ट्रान्झिट हब (MMTH)** : धारावीच्या मध्यभागी अशा प्रकारचा पहिलाच ट्रान्झिट हब उभारण्यात येईल जिथे आंतरशहर, अंतर्गत शहर, उपनगरी रेल्वे, मेट्रो, हाय-स्पीड रेल्वे, विमानतळ एक्सप्रेस, बस व अन्य वाहतूक सेवा एकत्रित असतील. प्रवासी येथे आपले सामान तपासणीसाठी

- ठेवून, या केंद्रातील विविध सुविधा उपभोगू शकतील. (या ठिकाणी देण्यात येणाऱ्या सुविधा - २४७७ किरकोळ सेवा - उपहारगृहे, कॅफे व खरेदीसाठी सुविधा - कार्यालय व हॉटेल स्पेस - सेंट्रल अहेन्स्यूरी थेट संपर्क)
- **सुलभ सामाजिक सुविधा** : शाळा, आरोग्यसेवा व समुदाय केंद्रे अशा सुविधा चालण्याच्या अंतरावर असतील (५-१५ मिनिटे). प्रत्येक वसाहतीत सामाजिक व वाहतूक सुविधा जोडून स्वयंपूर्ण केंद्र विकसित केली जातील.
- **आधुनिक आरोग्य सुविधा** : धारावी व महानगर परिसरात अत्याधुनिक रुग्णालये, पॉलिक्लिनक्स, प्राथमिक उपचार केंद्रे व निदान केंद्रे उभारण्यात येतील, ज्यामुळे मध्य मुंबईतील वैद्यकीय पायाभूत सुविधा अधिक सशक्त होतील.
- **विविध उपयोग असलेली वसाहत** : रहिवासी, व्यावसायिक व शैक्षणिक उपयोगांचे संतुलन राखून चालण्यायोग्य सुटसुटीत अशा वसाहती उभारल्या जातील, ज्यामुळे आर्थिक सुलभता निर्माण होईल आणि धारावीकरांना उत्तम पुनर्वसन मिळेल.
- **राहणी आणि उपजीविका एकत्र** : उद्योगांसाठी योग्य, स्वच्छ व बांधकामदृष्ट्या मजबूत जागा दिल्या जातील. पात्र उद्योगांना व अपात्र युनिट्सना वाणिज्यिक जागा भाड्याने घेण्याचा पर्याय दिला जाईल. यामुळे धारावीचे अनेक 'लिढ-वर्क' संस्कृती टिकून राहील.

- **क्लस्टर विकासझसामूहिक विकास** : प्रत्येक सामूहिक प्रकल्पामध्ये सार्वजनिक जागा असतील. बालकांसाठी सुरक्षित खेळाच्या जागा व उपकरणे असतील.
- **नदी काठ व जलाशय पुनरुज्जीवन** : मिठी नदीच्या काठाशी एक सुंदर 'धारावी प्रेमनेड' तयार केला जाईल जो शहरातील दुसरा सर्वात मोठा वॉकवे असेल (मरीन ड्राइव्हनंतर). ही जागा सर्व वयोगटांसाठी सामाजिक व विरगुल्याचा केंद्रबिंदू बनेल.
- **ओळख निर्माण व ठिकाणांचे सजीवपण** : धारावीसाठी सुसज्ज रस्ते, सार्वजनिक जागांवर सहज प्रवेश असेल, ज्यामुळे परिसर अधिक सुरक्षित, सुसंगत वाटेल.
- **प्रस्तावित रस्त्यांचे जाळे** : सुमारे २१ किमी लांबीचे नवीन व रूंदीकरण केलेले रस्ते (१ मी ते ३६ मी रुंद) तयार होतील. दर १२५ मीटर अंतरावर एक जोडरस्ता असेल, जो विविध वसाहती एकमेकांशी जोडतील व मुख्य रस्त्यांवरील ताण कमी करतील.
- **ग्रीन स्पेसईन** : माहीम निसर्ग उद्यानापासून रेल्वे भागापर्यंत एका हिरवळीत समृद्ध 'ग्रीन स्पेसईन' तयार केला जाईल. यात सेंट्रल बायोस्वेलचा समावेश असेल, जे पूर व्यवस्थापनासाठी उपयोगी ठरेल.
- **धार्मिक स्थळे** : सर्व धर्माच्या अनुयायांसाठी जागतिक दर्जाची धार्मिक संकुले उभारण्यात येणार आहेत. प्रत्येक नागरिकाला आपल्या निवासाजवळ श्रद्धा व उपासनेसाठी सुविधा मिळतील.

मुंबई-अहमदाबाद महामार्गावर अपघातात

■**पालघर** : मुंबई-अहमदाबाद महामार्गावर वाडा खडकोना गावाच्या हद्दीत शनिवारी सकाळी झालेल्या भीषण अपघातात कार मधील एकाच कुटुंबातील तिघांचा मृत्यू झाला, तर दोन जण गंभीर जखमी झाले आहेत. सकाळी साडेअकरा वाजण्याच्या सुमारास मेंढवण खिंडीच्या उतारावर मनोर गेट हॉटेलसमोर हा अपघात झाला. एक भरधाव कार शनिवारी सकाळी मुंबईच्या दिशेने जात असताना मेंढवण खिंडीच्या उतारावर मनोर गेट हॉटेलसमोर पोहोचली. या ठिकाणी सिमेंट कॉक्रीटच्या रस्त्यावर सफेद पट्टे मारण्याचे काम सुरू असल्यामुळे एक मार्गिका बंद करण्यात आली होती. याचवेळी समोर असणाऱ्या एका वाहनाने आपत्कालीन ब्रेक दाबल्याने भरधाव कारचालकाचे नियंत्रण सुटले आणि ही कार त्या वाहनाला जाऊन धडकली. त्यानंतर कारच्या पाठीमागे असलेल्या सिमेंट वाहतूक करणाऱ्या ट्रकने कारला धडक दिली. त्यात कारमधील तिघांचा जागीच मृत्यू झाला, तर दोन जण गंभीर जखमी झाले. क्लेटन वेल्स (४२), फॅबिओला वेल्स (४५), ग्लोरिया वेल्स (७३) अशी तिघांची नावे असून रेडन वेल्स (९), हेनान वेल्स (६३) या जखमींना उपचारासाठी खाजगी रुग्णालयात दाखल करण्यात आले आहे.

हिंदी ही मुंबईची बोली भाषा... सरनाईक यांच्या विधानावर चौफेर टीका

■**मुंबई** : राज्यात मराठी भाषेला परंप्रातियांकडून विरोध केला जात असताना आता एकनाथ शिंदे यांच्या पक्षाचे आमदार व परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी हिंदी ही मुंबईची बोली भाषा आहे, असे वादग्रस्त वक्तव्य केले आहे. त्यांच्या या विधानाने राजकीय पक्षांमध्ये तीव्र प्रतिक्रिया उमटून अनेकांनी नाईक यांच्यावर टीका केली आहे. मंत्री प्रताप सरनाईक म्हणाले की, ठाणे आणि मिराभाईंदर माझा मतदारसंघ आहे. जेव्हा मी ठाण्यात बोलतो तेव्हा मी माझ्या मतदारांशी मराठीत बोलतो. मराठी ही आमची मातृभाषा आहे, आमची आहे. पण, हिंदी आमची

हिंदी ही मुंबईची बोलीभाषा बनली आहे. हिंदी बोलत असताना मध्येच एखादा शब्द मराठी किंवा इंग्रजी भाषेतील येतो, असेही ते म्हणाले.

लाडकी बहीण आहे. या लाडकी बहिणीमुळे आम्ही २३७ जागांवर निवडून आलो आहोत. प्रताप सरनाईक यांच्या या वादग्रस्त वक्तव्यानंतर विविध राजकीय पक्षांकडून सरनाईक यांच्यावर टीकेची झोड उठविण्यात आली. उद्धव ठाकरे शिवसेना पक्षाचे नेते

संजय राऊत म्हणाले की, मराठी माणसाच्या कल्याणासाठी आणि आत्मसम्मानासाठी बाळासाहेब ठाकरे यांनी शिवसेनेची स्थापना केली. आपण बाळासाहेबांचे वारसदार आहोत असे म्हणणारेच आता अशी विधाने करीत आहेत. त्यांच्या नेत्यांना विचारा की यावर तुमची भूमिका

काय आहे? मराठीबाबत हीच तुमची भूमिका आहे का? हा विचार भाजपचा आहे, अमित शहांचा आहे. म्हणून मी वारंवार म्हणतो की त्यांच्या पक्षाचा नेते अमित शहा आहेत. त्यामुळे शाह जे काही बोलतात तेच हे-ही बोलतात, अशी टीका राऊत यांनी केली. केंद्रीय मंत्री नारायण राणे यांनी या नाईक यांच्या वक्तव्यावर सावध प्रतिक्रिया दिली. मराठीचा वापर व्हावा, हा सरकारचा निर्णय आहे. कुणाला काय आवडते हा ज्याचा त्याचा वैयक्तिक प्रश्न आहे. परंतु सरकारच्या आदेशाचे पालन झाले पाहिजे, असे राणे म्हणाले.

कोस्टल रोडचा भुयारी मार्ग सुरू... मुंबईकरांचा प्रवास सुस्साट

■**मुंबई** : मुंबईमधील महत्त्वाकांक्षी प्रकल्प असलेल्या कोस्टल रोडच्या अखेरच्या टप्प्यातील जे. के. कपूर चौक येथून सुरू होणाऱ्या भुयारी मार्गाचे काम अखेर पूर्ण झाले आहे. त्यामुळे कोस्टल भुयारी मार्ग आता चारचाकी वाहने आणि प्रवासी बस यांच्यासाठी खुला करण्यात आल्याने आता मुंबईकरांचा प्रवास आणखी सुस्साट होणार आहे. प्रिन्सेस स्ट्रीट उड्डाणपूल ते वांद्रे वरळी सी लिंकच्या वरळी टोकापर्यंत १०.५८ किमीचा कोस्टल रोड बांधला गेला आहे. त्यामुळे आता प्रभादेवीतून नरिमन पॉईंट तसेच वांद्रे वरळी सी लिंकच्या दिशेने जाणारी वाहतूक सोपी झाली

आहे. भुयारी मार्गात दुचाकी, तीनचाकी आणि अवजड वाहनांना प्रवेश असणार नाही. कोस्टल रोडचा हा मार्ग मध्य रेल्वे मार्गाने प्रवास करणाऱ्या प्रवाशांना देखील फायदेशीर असणार आहे. तसेच दादर, प्रभादेवी येथून नरिमन पॉईंटला जाणाऱ्या प्रवाशांना याचा मोठा फायदा होणार आहे. कोस्टल रोडच्या या भुयारी मार्गाने प्रवासी

दादर, प्रभादेवी येथून थेट नरिमन पॉईंट अवघ्या कमी वेळात गाठू शकणार आहेत. हा मार्ग सकाळी ७ ते रात्री १२ वाजेपर्यंत खुला असेल. हा भुयारी मार्ग जे. के. कपूर चौक ते कोस्टल रोड, तसेच सागरी सेतुला जोडला गेला आहे. त्यामुळे खान अब्दुल गफ्फार खान मार्गावरून सी लिंकला जाणारी वाहतूक कोंडी कमी होईल.

वसई-विरार शहर महानगरपालिकेचे आयुक्तांकडून ३६ अधिकाऱ्यांच्या अंतर्गत बदल्या

■**विरार** : वसई-विरार शहर महानगरपालिकेचे आयुक्त अनिलकुमार पवार यांनी पालिकेच्या ३६ अधिकाऱ्यांच्या अंतर्गत बदल्या केल्या आहेत. बुधवारी २८ मे रोजी या बदल्यांची अंमलबजावणी केली आहे. संबंधित विभागाचे सहाय्यक संचालक, उप-आयुक्त (परिमंडळ) आणि सहाय्यक आयुक्त यांच्याशी त्वरित संपर्क करून त्यांच्या निर्देशानुसार कामकाजास सुरुवात करावी. याकामी कोणतीही सबब विचारात घेतली जाणार नाही, असे बदली झालेल्या कर्मचाऱ्यांना सांगण्यात आले आहे. यामध्ये सर्वात जास्त बदल्या या वादग्रस्त ठरलेल्या अधिकाऱ्यां वाय. एस. रेड्डी यांच्या विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या करण्यात आल्या आहेत. यामध्ये एकूण १७ कर्मचाऱ्यांची पालिकेच्या विविध विभागीय ठिकाणी बदली करण्यात आली आहे. महत्त्वाचा बाब म्हणजे पालिकेच्या

१५ वर्षांच्या कारकिर्दीतील एकाच विभागातील ही मोठी बदली असल्यामुळे पालिकेत चर्चांना उधाण आले आहे. वसई-विरार शहर पालिकेचे नगररचना उपसंचालक वाय. एस. रेड्डी यांच्या निवासस्थानी अंमलबजावणी संचालनालय (ईडी) ने धाड टाकून मोठे घबाड जप्त केले होते. यामुळे त्यांच्या विभागाच्या कर्मचाऱ्यांच्या मोठ्या बदल्या सध्या करण्यात आल्या आहेत. यामध्ये कनिष्ठ अभियंता १० तर विधी सल्लागार २ आणि वित्त लिपिक ६ असे एकूण १७ अधिकारी बदलण्यात आले आहेत. या आदेशाचे उल्लंघन केल्यास किंवा विनापरवानगी परस्पर रजेवर गेल्यास कार्यवाही करण्यात येईल, असे आदेशात म्हटले आहे.

वृक्ष लागवड करणार

वाढते अतिक्रमण, विकासकामांमुळे होणारी वृक्षतोड, वातावरणातील बदल अशा विविध कारणांमुळे वसईचा हरित पट्टा नष्ट होऊ लागला आहे. पर्यावरणाचा समतोल राखला जावा यासाठी ७५ हजार वृक्ष लागवड करण्याचा संकल्प पालिकेने केला आहे. यात देशी प्रजतीची झाडे लावली जाणार आहे. यासाठी ६ कोटी रुपयांचे नियोजन केले आहे. या वृक्षांच्या देखभालीसाठी एजन्सी नियुक्त केली जाणार आहे अशी माहिती महापालिकेने दिली.

वसई-विरार शहर पालिकेची वृक्ष गणना रखडली...

■**वसई** : शहरातील वृक्षांची स्थिती माहीत व्हावी यासाठी दर पाच वर्षांनी वृक्ष गणना केली जाते. मात्र, २०१६ नंतर वसई-विरार शहरातील वृक्षांची गणना झाली नसल्याचे समोर आले. त्यामुळे पालिकेने वृक्ष गणनेकडे पाठ फिरवली असल्याचे चित्र दिसून येत आहे. तर वृक्ष गणना करण्यासाठी काढण्यात आलेल्या निविदेला ही प्रतिसाद मिळाला

नसल्याने ही वृक्ष गणना रखडली आहे. वसई-विरार शहराचे झपाट्याने नागरिकरण वाढू लागले आहे. यामुळे काही ठिकाणी वृक्षतोडही केली जाऊ लागली आहे. शहरातील वनीकरणाचा पट्टा वाढावा व पर्यावरणाचा समतोल राखला जावा यासाठी पालिकेकडून वृक्षारोपणासारखे विविध उपक्रम राबविले जात आहेत. परंतु शहरात असलेल्या

वृक्षांची माहिती पालिकेला मिळावी यासाठी वृक्ष गणना ही होणे गरजेचे आहे. यामुळे शहरातील वृक्षांची आकडेवारी व माहिती समोर येत असते. यापूर्वी पालिकेने २०१६

अंबरनाथच्या तीन झाडी परिसरात शीर नसलेला मृतदेह आढळला

■**अंबरनाथ** : अंबरनाथ शहराच्या सीमेलगत असलेल्या नाळंबी गावाच्या हद्दीतील तीन झाडी परिसरात एका व्यक्तीचा शीर नसलेला मृतदेह आढळून आल्याने परिसरात एकच खळबळ उडाली आहे. याबाबतची माहिती मिळताच कल्याण ग्रामीण पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेत तपास सुरू केला आहे.

हा मृतदेह अंबरनाथच्या तीन झाडी परिसराच्या पुढे, रस्त्यापासून काही अंतरावर, कल्याण तालुक्यातील नाळंबी गावाजवळ सापडला आहे. या घटनेमुळे परिसरात भीतीचं वातावरण निर्माण झालं असून, ही हत्या पहाटेच्या सुमारास झाल्याचा प्राथमिक अंदाज वर्तवला जात आहे. तीन झाडी पसर हा अंबरनाथच्या वेशीवर असलेला,

निसर्गरम्य आणि गर्द झाडीने वेढलेला भाग असून, तो वन विभागाच्या अखत्यारित येतो. **मृतदेह सापडल्याने खळबळ** अनेक नागरिक येथे फिरण्यासाठी किंवा निसर्गाचा आनंद घेण्यासाठी येत असतात. याठिकाणी प्रेमी युगल, पर्यटक, तसेच कुटुंबांसह फिरणारे लोक मोठ्या संख्येने दिसतात. तसेच काही तरुण टोळक्यांचे मद्यपानाचे प्रकारही अनेकदा येथे निदर्शनास

आले आहेत. या परिसराच्या पुढेच कल्याण तालुका सुरू होतो, जिथे नाळंबी आणि वसत शेलवली ही दोन गावं लागतात. या भागात मृतदेह सापडल्याने एकच खळबळ उडाली आहे. मृतदेहाची ओळख पटवण्याचे काम सुरू घटनेची माहिती मिळताच कल्याण ग्रामीणचे पोलीस उपअधीक्षक जगदीश शिंदे आणि कल्याण ग्रामीण पोलीस ठाणाचे निरीक्षक सुरेश कदम आपल्या पथकासह घटनास्थळी दाखल झाले. पोलिसांनी तात्काळ या प्रकरणी तपास सुरू केला आहे. इसमाची हत्या करण्यात आल्याचा प्राथमिक अंदाज पोलिसांकडून व्यक्त करण्यात आला आहे. या मृतदेहाची ओळख पटवण्याचे काम सध्या पोलिसांकडून सुरू आहे.

बोरिवलीत कार पार्किंग लिफ्ट कोसळली

■**मुंबई** : बोरिवली पश्चिम येथील लिंक रोड परिसरात आज सकाळी भीषण दुर्घटना घडली. एका २१ मजली निवासी टॉवरमध्ये कार पार्किंगसाठी वापरली जाणारी लिफ्ट अचानक कोसळल्याने एकाच मृत्यू झाला असून, दुसरा व्यक्ती गंभीर जखमी झाला आहे. ही घटना 'ओम प्रथमेश बिल्डिंग'मध्ये सकाळी अंदाजे ११ वाजता घडली. बृहन्मुंबई महानगरपालिका आणि मुंबई अग्निशमन दलाच्या अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, सदर कार लिफ्ट सुमारे ७ मीटर खोल खड्ड्यात कोसळली. त्यामध्ये दोन व्यक्ती अडकले होते. या घटनेनंतर अग्निशमन दलाच्या जवानांनी तात्काळ बचाव कार्य सुरू करत शुभम मदनलाल धुरी (३०) आणि सुनजीत यादव (४५) या दोघांना लिफ्टमधून बाहेर काढले. त्यानंतर त्यांना जवळच्या बीएमसी संचालित शताब्दी रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. मात्र, वैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी शुभम धुरी यांना मृत घोषित केले. सुनजीत यादव यांच्या डोक्याला दुखापत झाली असून सध्या त्यांच्यावर उपचार सुरू आहेत. त्यांची प्रकृती स्थिर असल्याचे सांगण्यात येत आहे.

■**नाशिक** : पंचवटी पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत गाडगे महाराज पुलाजवळ बुधवारच्या बाजारात आपल्या वडिलांसोबत भाजीपाला खरेदीसाठी गेलेल्या १९ वर्षीय युवकाचा किरकोळ पैशांच्या वादातून एका अल्पवयीन मुलाकडून धारदार हत्याराने वार करून खून करण्यात आला. या घटनेची नोंद पंचवटी पोलीस ठाण्यात करण्यात आली असून, पोलिसांनी एका संशयिताला ताब्यात घेतले आहे. उर्वरित आरोपींचा शोध सुरू आहे. पंचवटी पोलीसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, नंदलाल उर्फ सूरज जगतकुमार दास परदेशी (वय १९, रा. सीतागुंफा रोड, पंचवटी) हा बुधवारच्या आठवडे बाजारात भाजीपाला घेण्यासाठी आपल्या वडिलांसोबत गाडगे महाराज पुलासमोरून सायंकाळच्या सुमारास जात असताना, त्याचा एका अज्ञात व्यक्तीसोबत किरकोळ पैशांच्या वादावरून वाद झाला. या वादानंतर अज्ञात व्यक्तीने अचानक धारदार हत्याराने नंदलालवर हल्ला करून तेथून पळ काढला.

किरकोळ पैशांवरून वाद उफाळला

१९ वर्षीय युवकाला धारदार शस्त्रानं वार करून संपवलं

उपचारादरम्यान तरुणाचा मृत्यू घटनेची माहिती मिळताच पंचवटी पोलिसांनी तात्काळ घटनास्थळी धाव घेतली आणि पंचनामा केला. दरम्यान, घटनास्थळी उपस्थित नागरिकांनी जखमी नंदलालला उपचारासाठी जिल्हा शासकीय रुग्णालयात दाखल केले. मात्र, अतिरक्तस्राव झाल्याने उपचारादरम्यान डॉक्टरांनी त्याला मृत घोषित केले. या प्रकरणी पंचवटी पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, पुढील तपास वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक मधुकर कड यांच्या मार्गदर्शनाखाली सुरू आहे.

उत्तमनगरमध्ये कोयत्याचा थरार; **फर्निचर दुकानावर हल्ला** दरम्यान, नाशिकच्या उत्तमनगर परिसरात बुधवारी (दि. २८) सायंकाळी तीन ते चार गुंडांनी हातात कोयते घेऊन थेट फर्निचरच्या दुकानावर आणि एका

घरावर हल्ला चढवल्याने प्रचंड खळबळ उडाली आहे. या घडलेल्या प्रकारामुळे संपूर्ण परिसरात भीतीचे वातावरण निर्माण झाले असून, नागरिकांत असुरक्षिततेची भावना आहे. प्राथमिक माहितीनुसार, दोन दिवसांपूर्वी झालेल्या एका वादाचा पार्श्वभूमीवर ही कुरापत काढून गुन्हेगारी कृत्य घडल्याचा संशय व्यक्त केला जात आहे. कोयत्यांनी हल्ला करण्याच्या उद्देशाने आलेल्या या टवाळखोरांनी फर्निचर दुकानाची तोडफोड केली, तसेच शेजारील घरावरही धडक दिली. या घटनेची माहिती मिळताच अंबड पोलीस तातडीने घटनास्थळी दाखल झाले. परिस्थिती नियंत्रणात आणली. पोलिसांनी परिसरात गस्त वाढवली असून, हल्ला करणाऱ्या गुंडांचा शोध सुरू असल्याची माहिती अंबड पोलीस ठाण्याच्या अधिकाऱ्यांनी दिली आहे.

■**पुणे** : पुणे शहर हे विद्येचे माहेर घर मानले जाते. हजारो तरुण तरुणी शिक्षणानिमित्ताने पुण्यात शिक्षणासाठी येतात. अनेक विद्यार्थी हॉस्टेलमध्ये राहतात. होस्टेलमधील मुलींची छेड काढल्याच्या संशयावरून पुण्यात राडा झाला आहे. एका महिलेने या संशयिताच्या कानाला चावा घेतला आहे. पुण्यातील होस्टेलमधील मुलींची छेड काढल्याच्या संशयावरून होस्टेलचालक आणि त्याच्या सुनेने एका व्यक्तीला मारहाण केली. या सुनेने त्याच्या कानाचा चावा घेतला. यात त्याच्या कानाला पाच टाके बसलेत. संबंधित व्यक्तीला ससून रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल करण्यात आलं. याप्रकरणी डेक्कन पोलीस ठाण्यात होस्टेलचालकासह महिलांविरुधात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. याबाबत मिलिंद वसंत कोठारी (वय ४०, रा. दत्त वसाहत, दक्षिणमुखी मासली मंदिरासमोर, शिरोळे रोड, शिवाजीनगर) यांनी डेक्कन पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. त्यावरून पोलिसांनी सुरेश विठ्ठल कांबळे (वय ६०) व त्यांची सुन यांच्यावर गुन्हा दाखल केला आहे.

याबाबत पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, फिर्यादी मिलिंद कोठारी हे ड्रायव्हर म्हणून नोकरी

पुण्यात बाईने 'त्याच्या' कानाला चावा घेतला होस्टेलमधील मुलींची छेड काढल्याच्या संशयावरून राडा

करतात. सोमवारी दुपारी ते जेवण करून घराबाहेर उभे असणारे मित्र अभिजित जाधव, अमित खेंगरे यांच्याबरोबर गप्पा मारत होते. त्यावेळी तेथे लोकमात्य गर्लस होस्टेल चालविणारे सुशे विठ्ठल कांबळे आणि त्यांची सुन आले. कांबळे यांनी तुम्ही मुलींना का छेडता असे म्हणून फिर्यादी यांच्याशी भांडायला लागले. तेव्हा फिर्यादी यांनी आम्ही त्यांना छेडत नाही. आम्ही गप्पा मारत

नेमकं काय आहे प्रकरण?

जेवण झाल्यानंतर मित्रांसोबत गप्पा मारत थांबले असताना होस्टेल मधील मुलींची छेड काढल्याच्या संशयावरून होस्टेलचालक आणि त्याच्या सुनेने तरुणाला मारहाण केली. सुनेने कानाचा चावा इतका जोरात घेतला की त्याच्या कानावर पाच टाके घालावे लागले.

उभे आहोत, असे म्हणाले. त्यावर त्यांनी व त्यांच्या सुनेने त्यांना मारण्यास सुरुवात केली. त्या झटापटीत त्यांच्या सुनेने फिर्यादी यांच्या उजव्या कानाचा जोरात चावा घेऊन जखमी केली. त्यांच्या पोटाला दोन ठिकाणी कटरसारख्या धारदार हत्याराने मारले. मिलिंद कोठारी यांना ससून रुग्णालयात दाखल करण्यात आले असून त्यांच्या कानाला पाच टाके घालण्यात आले तर पोटावर दोन्ही ठिकाणी दोन दोन टाके घालावे लागले. डेक्कन पोलिसांनी ससून रुग्णालयात जाऊन त्यांची फिर्याद घेतली असून पोलीस उपनिरीक्षक प्रविण कुलकर्णी तपास करीत आहेत.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पुर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पुर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणवृत्ती - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi Industrial Estate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra**, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com